

**Pregó de Santa Tecla 1980,
per Narcís Serra**

Pregó

Quan l'Ajuntament de Tarragona em va fer l'honor de confiar-me el pregó de les festes d'aquesta ciutat, vaig trobar-me davant de dos seriosos obstacles que eren, per a mi, al mateix temps, dues engrescadores dificultats.

En primer lloc, la dificultat de defugir el to triomfalista que sol caracteritzar aquesta mena de parlaments. Un pregó és una crida a l'alegria, l'anunci d'una festa. Voldria però que en l'etapa de consolidació democràtica que estem vivint, aquest pregó fos també l'ocasió de plantejar-nos la nostra situació en la Història i els esforços que, com a poble, haurem d'anar esmerçant per tal d'anar assegurant el nostre progrés.

En segon lloc —per què no dir-ho?— vaig plantejar-me la clara dificultat de fer-me entenedor. Jo no sóc un home de lletres i sóc ben conscient que les meves paraules quedaran curtes davant el missatge que fóra adient transmetre en aquesta ocasió, davant l'apassionant diàleg entre les ciutats de Catalunya que entre tots hem de fer profitós per a la reconstrucció del nostre país.

I és aquest convenciment que el diàleg entre les ciutats, entre les comarques de Catalunya, és una de les peces essencials de la nostra recuperació, del nostre redreçament, el que m'ha portat aquí malgrat el dos obstacles que he esmentat i que intentaré de vèncer aliat amb la vostra paciència.

Permeteu-me que us digui, tot seguit, que aquest diàleg és la premissa d'un reequilibri ben necessari per a totes les nostres viles, les grans i les petites, que l'hem d'iniciar sobre la base de la igualtat perquè el nombre d'habitants no podrà ser mai la vara de medir les nostres ciutats. Tots els catalans, els que vivim a les grans ciutats i els que viuen als petits pobles, som ciutadans d'un país que ara tot just comença a avançar amb la humilitat que comporta saber que la seva força rau, precisa-

ment, en la seva consciència com a poble. I la primera passa de la Catalunya democràtica ha de ser el seu propi reequilibri, això vol dir, el progrés igualitari de les nostres viles i de les nostres comarques. Com a ciutadà de Barcelona puc assegurar-vos que aquesta igualtat va més enllà dels simples propòsits per passar a ser una autèntica i prioritària necessitat.

Són ja sortosament llunyans els dies dels que creien que el que més convenia a Barcelona era créixer en una estranya competència amb la capital de l'Estat que, aixoplugada pel centralisme més descarat, es desenvolupava de la manera que els urbanistes en diuen "taca d'oli".

El paper de Barcelona en la Catalunya d'avui és el de redreçar en el possible els errors del passat i fer compatibles els seus serveis de capitalitat a Catalunya amb la desconcentració, amb el reequilibri territorial que ella és la primera en necessitar.

Tarragona s'ha mostrat aquests darrers anys com un dels focus més potents per a aquest reequilibri. Ho ha fet de cop, donat que en un sol decenni —el dels anys seixanta— va doblar la seva població. És un fet espectacular però no nou en la seva història. Perquè la Història ha tractat Tarragona com ho fa amb els seus grans protagonistes, és a dir, a batzegades, a cops.

La història de Tarragona és la Història d'una constant reconstrucció. Al llarg dels segles i de les invasions, aquesta ciutat ha passat del despoblament més alarmant al més esplendorós floriment. La tenacitat dels seus habitants no s'ha limitat, però, a ser una tossuderia testimonial. Els tarragonins han desplegat sempre una imaginació creativa i pragmàtica davant cada situació, per difícil que hagi estat.

Avui, la ciutat de Tarragona també es troba en una situació un pèl difícil. La mateixa situació de tants i tants municipis catalans que s'han vist arrossegats per un creixement que no va ser previst, per bé que era ben previsible. La contaminació i, en general, la degradació de la qualitat de la vida són els llocs comuns de les ciutats industrials de la mediterrània. Tarragona, però, té els seus problemes específics. Els pirates sarraïns de fa onze segles han estat substituïts per una alarmant escassetat de l'aigua, i els exèrcits napoleònics han donat pas a una aclaparadora contaminació industrial, sense precedents en el nostre país. Tarragona ha esdevingut, en la darrera dècada, el centre més dinàmic de l'economia catalana i els problemes que es deriven d'aquest lideratge industrial ens han d'esperonar a buscar solucions específiques. Si reeixim en aquest camp, haurem obert el camí que enllaça el passat amb el futur, la Tarragona monumental amb la Tarragona potent que no es resigna a

ser un conjunt de pedres mil·lenàries. Arreu del Principat necessitàvem ciutats vives, irradiadores de treball i de cultura, de benestar i de civilització. I les necessitem perquè constitueixen la clau de volta del reequilibri de la nostra nació.

Per a afrontar aquesta tasca, ens cal una Generalitat forta i —el que és més important— convençuda. Una Generalitat que dugui a la pràctica una política territorial tendent a la descongestió prioritària de Barcelona, a la creació de noves àrees industrials a les comarques més deprimides i a la construcció i aprofitament d'una xarxa de comunicacions racionals entre els nuclis importants de casa nostra.

En aquest terreny, com en tants d'altres, hem de demostrar que el nostre autogovern comporta major eficàcia, un millor servei al ciutadà. No pensem que mai col·locaré aquest objectiu com la justificació de la lluita per les nostres Institucions. Els catalans hem reivindicat la Generalitat no com una pura peça de descentralització de l'Administració de l'Estat, sinó perquè per a nosaltres l'autogovern és un dret i és un dret de defensa de la nostra cultura i és un dret triar el camí de la nostra reconstrucció com a poble. Penso, però, que hem d'aconseguir que l'exercici d'aquests drets es tradueixi en una millor qualitat de vida, en un millor benestar, en una societat més justa, en un país més culte.

La tasca més important que tenim al davant és assolir, entre tots, que el nostre autogovern tingui prou contingut com per a aconseguir aquests fets amb eficàcia i que aquesta eficàcia es faci palesa.

Aquest és el primer any que Tarragona celebra les seves festes en el marc d'una Catalunya que compta ja amb totes les seves institucions d'autogovern. Endarrera queda ja l'etapa provisional. Les il·lusions esperançades del passat s'han vist substituïdes per les dificultats concretes d'avui i per primer cop recau sobre nosaltres la responsabilitat d'una Administració que hem de dur endavant en situació de crisi i de manca de mitjans.

Els homes i les dones que hem arribat als Ajuntaments per decisió del poble hem tingut ocasió de fer el tast agredolç d'aquesta responsabilitat. Al llarg d'un any i mig hem hagut d'anar atenent el funcionament diari de les ciutats amb importantíssims problemes financers, hem hagut de demanar la confiança del ciutadà conscients que no podríem donar-li a la curta res a canvi més que el treball de cada dia per posar ordre i endegar les condicions d'un funcionament futur, hem intentat canviar la imatge dels ajuntaments al temps que iniciàvem una lenta i costosa reforma administrativa els resultats de la qual encara trigaran anys en apreciar-se, hem hagut d'atendre necessitats bàsiques producte d'un

creixement indiscriminat que tot just comencem a controlar. Durant aquest termini de temps, els ajuntaments han esdevingut el termomètre de la vida política més elemental i més directa, i crec, en conseqüència, que els consistoris democràtics disposen avui de l'autoritat moral suficient com per a defugir el fàcil camí de les promeses i anar tendint a un futur de fets i a un futur d'intercanvi igualitari i constructiu.

Arribats a aquest punt, permeteu que us faci arribar la meva convicció que no hi haurà una autonomia vertadera a Catalunya si no l'edifiquem sobre la base de l'autonomia municipal. Sé que fins ara el que prescriu la Constitució ha estat ajornat per una política de recel i fre de l'Administració Central. La sortida de tot això haurem de trobar-la al nostre Parlament de Catalunya. En aquest sentit, té un precedent inesborrable en la Llei Municipal de Catalunya que es discutí els anys 1933 i 1934. En aquell moment, sobre els documents de la Federació Catalana de Municipis es bastí una llei moderna, autonomista, flexible i pragmàtica. La gran incidència d'un sol partit al govern de Catalunya, a l'Administració municipal, al Parlament va ser aleshores un factor que va permetre aquella llei modèlica. El ventall polític català d'avui és més divers. Jo només demano que siguem ben conscients de la tasca de reconstrucció que s'inicia amb aquestes lleis més fonamentals i que també avui sigui possible que la modernitat i l'autonomia siguin les característiques del nostre ordenament municipal.

Cal que tots reivindiquem aquesta autonomia municipal. Una autonomia municipal com la que Catalunya va tenir durant la segona república i que atorgava als ajuntaments totes les competències de gestió; una autonomia municipal que solament tenia per sobre seu els tribunals de justícia. Una autonomia municipal, en definitiva, que porti la democràcia a cada ciutadà i que el vinculi directament a la gestió dels seus serveis més propers. Una autonomia municipal com la que Tarragona va conèixer en el seu únic període de prosperitat a l'Edat Mitjana quan, ben entrat el segle catorzè, s'instaurà el règim municipal i el Consell integrat per les tres mans. A mitjans del segle següent, Tarragona perdia el règim municipal després del setge de Joan II i d'aquesta manera començava una nova etapa de penúria.

No cal dir que l'impacte d'aquesta autonomia municipal ha de revertir en la consolidació de l'autonomia de Catalunya al temps que allibera la Generalitat de tasques executives locals, perfectament assumibles per la cooperació dels municipis afectats per una problemàtica comuna. La comarca com a òrgan de col·laboració dels municipis esdevé així la garantia del creixement harmònic i solidari dels nostres pobles i

de les nostres ciutats. O el que és el mateix: la garantia del reequilibri de Catalunya i de la màxima participació democràtica del ciutadà.

Perquè volem que el ciutadà participi de forma activa en tot el que significa el municipi. Volem la participació del ciutadà en la gresca o en la crítica, en el govern o simplement l'usdefruit de la ciutat. Avui comencen les festes de Santa Tecla aquí, a Tarragona. Demà començaran a Barcelona els actes de les Festes de la Mercè. A tot arreu la gent omple els carrers i se sent partícep d'allò que sempre ha estat seu i que ara tot just comença a recuperar. L'esperit de les ciutats reneix i s'expressa en l'alegria de la festa.

Per això ens trobem ara aquí: Al començament he dit que els pregonos són una crida a aquesta alegria a la qual tenim dret. De fet, en el cas de Tarragona crec que de poc haurà de servir aquesta crida quan l'alegria ja és al carrer. I hi és d'una manera espontània i col·lectiva, manifestada amb la implacable vitalitat de les ciutats que —com la vostra— poden parlar de tu a tu amb la Història. Evoquem en aquesta diada la saviesa heretada dels nostres avantpassats; ens exultem amb la imaginació creativa de la llibertat; i en fem una síntesi que ens fa ser, com diu el poeta, més homes entre els homes, més tarragonins i més catalans en una Catalunya que s'està posant en marxa i que ja no s'atura. Que ja no es pot aturar.

Permeteu-me que recordi, per acabar, les paraules emocionades de Ventura Gassol, aquest tarragoní del camp que el proppassat divendres ens va deixar aquí mateix amb un bagatge exemplar de serveis al país, quan parlava del foc nou dient:

“Foc nou baixa del cel i torna a prendre
Ja ha sonat l'hora d'esventar la cendra.
Oh pàtria de les tombes flamejants!”

Les nostres tradicions han tornat a prendre amb el foc nou d'un poble tenaç i orgullós de les coses que estima i a les quals està disposat a defensar aferrissadament. En aquests moments de redreçament de Catalunya, l'alegria de la festa no ens fa oblidar la il·lusió del nostre treball i la reivindicació del futur que volem per les nostres.

Fem-ho en la seguretat que el futur té la més sòlida garantia en la nostra consciència com a poble. No hem usat altra força, però ha estat sobrera per a recuperar el que era nostre. Usem-la a partir d'ara per a donar-hi contingut, per a bastir una “Catalunya més rica i plena” com cantem als “Segadors”.

Tarragona és un dels reptes més importants si volem, com dèiem en aquest passat 11 de setembre, esdevenir, més que mai, un sol poble, donat que ha acollit una població nova en un període molt curt de temps. Tarragona és, per això, una pedra de toc de les nostres capacitats com a poble.

Estic convençut que Tarragona respondrà a aquest repte; es convertirà en una de les peces fonamentals d'aquesta Catalunya de progrés, equilibrada en la igualtat de les seves viles i comarques.

Ciudadans de Tarragona: comença la vostra festa. Participem-hi tots, sortiu als carrers. Avui, més que mai, són vostres. Feu d'aquestes festes un camí de més estrets lligams entre vosaltres, de més estret lligam amb la vostra història, de més estret lligam amb el futur comú que, entre tots, heu de bastir.

NARCÍS SERRA